

Statsrådets principbeslut om att slopa åtgärdsnivåerna enligt den kompletterade handlingsplanen för hybridstrategin

Syfte och bakgrund till statsrådets principbeslut

Förordad av statsrådets principbeslut den 26 januari 2021 har social- och hälsovårdsministeriet kompletterat handlingsplanen för hybridstrategin. De åtgärdsnivåer som anges i den kompletterande handlingsplanen har syftat till att motverka att epidemin accelererar på nytt, att smittsammare virusvarianter sprider sig och att på det sättet ge samverkan av vaccinationer och årstidsväxling tilläggstid i tyglaget av epidemin. Åtgärdshelheterna är grupperade i tre nivåer som i enlighet med tillämplig lagstiftning har tillämpats i de situationer som beskrivs i planen. I sitt principbeslut den 25 februari 2021 förordade statsrådet införande av åtgärdsnivå två (Nivå 2) i enlighet med planen och social- och hälsovårdsministeriet instruerade regionerna enligt det.

Statsrådet publicerade den 20 april 2021 riktlinjer för en kontrollerad avveckling av de restriktioner och rekommendationer som införts till följd av covid-19-epidemin. Enligt planen kan åtgärdsnivåerna slopas när epidemiläget är stabilt och utvecklas i gynnsam riktning i hela landet. Följande riktgivande bedömningskriterier kan tillämpas:

1. Epidemin har tydligt avtagit i hela landet under tre veckors tid.
2. Vaccinationstäckningen bland personer över 70 år och riskgrupper bedöms vara tillräckligt omfattande.
3. Uppgifter finns inte om att någon virusvariant som har okända egenskaper eller som väsentligt försämrar vaccinationsskyddet skulle försvåra helhetsbedömningen av epidemiläget.

Institutet för hälsa och välfärd bedömde i sitt utlåtande den 27 april 2021 att de nationella åtgärdsnivåerna mot bakgrunden av dessa kriterier kan slopas genast i början av maj. Det första av planens kriterier har uppfyllts, eftersom epidemiläget har utvecklats i en gynnsammare riktning och den nationella incidensen redan i fem veckor har minskat. När det gäller det andra kriteriet är vaccinationstäckningen bland personer över 70 år över 90 procent. Merparten av de medicinska riskgrupperna beräknas ha fått sin första dos i mitten av maj. Den smittsammare brittiska virusvarianten (B.1.1.7) har spridit sig i stor utsträckning i Finland och börjar bli vanligare än den ursprungliga virusstammen. De vacciner som ges i Finland ger ett gott skydd även mot den brittiska virusvarianten. Vaccinernas skyddseffekt kan vara sämre mot den så kallade sydafrikanska och den brasilianska varianten och mot andra eventuella virusvarianter. För närvarande finns det inga tecken på att andra virusvarianter än den brittiska i det rådande lugnare epidemiläget skulle sprida sig dess mera i Finland inom den närmaste framtiden.

Social- och hälsovårdsministeriet instämmer i utlåtandet från Institutet för hälsa och välfärd och bedömer för sin del att åtgärdsnivåerna, med beaktande av den tid genomförandet kräver, kan slopas från och med den 10 maj 2021 så att regionerna övergår till rekommendationerna enligt den gällande handlingsplanen för hybridstrategin i enlighet med epidemiläget i respektive region.

Statsrådets principbeslut

Statsrådet konstaterar att det finns grunder för att slopa tillämpningen av åtgärdsnivåerna.

Statsrådet förordar att social- och hälsovårdsministeriet upphäver den komplettering av handlingsplanen från den 26 januari 2021 som gäller åtgärder för att förhindra en hotande snabb acceleration av epidemin och spridning av smittsammare virusvarianter.

Fortsatta åtgärder

Social- och hälsovårdsministeriet anvisar alla regioner att slopa de ytterligare åtgärder som anknyter till åtgärdsnivåerna och att övergå till åtgärderna i handlingsplanen för hybridstrategin i enlighet med epidemifasen i regionen. När det gäller befogenheter som hör till Transport- och kommunikationsverkets uppgiftsområde svarar kommunikationsministeriet för styrningen.

Vid bedömningen av varje åtgärd och vid övervägande om att avveckla en åtgärd ska det allmännas skyldighet att förhindra spridning av epidemin och att trygga hälso- och sjukvårdens kapacitet beaktas likvärdigt. När man överväger beslut, måste man därför förutse vilken betydelse och vilka effekter respektive åtgärds paket får när läget utvecklas. Utifrån åtgärdernas effekter samt uppföljningen av den totala nyttan och kostnaderna är myndigheterna skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna.

Restriktionerna får inte heller avvecklas för tidigt, utan rekommendationerna och restriktionerna ska lättas efter noga övervägande så att det inte uppstår nya smittokluster. Med ett stabilt regionalt epidemiläge avses enligt kriterierna i hybridstrategin att incidensen i en region under 14 dygn stadigt har sjunkit (och stannat på den lägre nivån i minst två veckor) till färre än 50 sjukdomsfall per 100 000 invånare (eller, beroende på region, färre än 25 sjukdomsfall per 100 000 invånare) och att smittkedjorna är ordentligt under kontroll. Ytterligare förutsättningar är omfattande testning och att andelen positiva tester gått ned till högst 1,5 procent. Avvecklingen utgår från att alla följer de restriktioner som förblir i kraft och ansvarsfullt agerar på ett hälsosäkert sätt.

Social- och hälsovårdsministeriet kommer i samarbete med andra berörda ministerier och myndigheter att uppdatera handlingsplanen för hybridstrategin och åtgärdsrekommendationerna från och med den 1 juni 2021 så att man med deras hjälp, och med beaktande av principerna i statsrådets riktlinjer som det hänvisas till ovan, effektivt och välavpassat kan förhindra att epidemin accelererar på nytt.

Bilaga

Utlåtande från Institutet för hälsa och välfärd om de åtgärdsnivåer i bekämpningen av covid-19-epidemin som anges i social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan